

Föreningen
SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER
Swedish member society of the IARU and the NRAU

Sollentuna 18 augusti 2020

Yttrande

Post- och telestyrelsen
Box 5398
102 49 Stockholm

Yttrande avseende Post- och telestyrelsens (PTS) underrättelse om misstanke om brister i process för rättning av prov hos Föreningen Sveriges Sändareamatörer (SSA), DNR 20-7279.

Provförrättning

PTS har kontrollerat 74 prov och hittat avvikelser i 23 av dessa.

Ett komplett prov omfattar 120 svarsalternativ på reglementesdelen och 172 svarsalternativ på teknikdelen. Varje svarsalternativ ska manuellt kontrolleras mot facit och poängsättas av provförrättaren. Därefter ska poängsumman räknas samman för varje sida i proven och slutligen ska hela proven summeras.

Provförrättaren har därmed för varje uppsättning prov drygt 300 möjligheter att någonstans begå ett misstag.

För att garantera integriteten i provresultaten är den normala rutinen att rättning av prov ska ske i direkt anslutning till provtillfället och i närvaro av bisittare. Det är den förordnade provförrättaren som har ansvar för att rätta proven, och det räcker alltså med att man har fyra elever för att antalet svarsalternativ som vid ett och samma tillfälle manuellt ska bedömas överstiger tusen.

SSA har i samband med tidigare tillsyn (dnr 17-9315) påtalat för PTS konflikten mellan själva provförrättningens integritet och behovet att få proven noggrant och omsorgsfullt rättade.

Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Box 45
SE-191 21 Sollentuna
Sweden

Visiting address:
Turebergs Allé 2
www.ssa.se

Phone: +46 8 585 702 73

hq@ssa.se

SSA har tillställts en lista över de prov som PTS har kontrollerat och därvid kunnat konstatera följande:

Justerat för dubletter har PTS kontrollerat 73 delprov varav 40 teknikprov och 33 reglementesprov. De kontrollerade proven omfattar totalt 10840 individuella svarsalternativ. I de allra flesta fall rör sig misstagen i provförrättarens bedömning om någon enstaka poäng upp eller ner.

Den totala poängavvikelsen är 48 poäng av 10840, det vill säga **0,44 procent**.

PTS konstaterande, att 31 procent av proven uppvisar brister i rättningen, är vilket visserligen korrekt i formell mening, men ger en missvisande bild av helheten.

Det kan framhållas att provförrättarnas misstag i de granskade proven inte i något fall har påverkat om något prov i sin helhet skulle godkännas eller underkännas. Ingen elev har underkänts av misstag och ingen elev har godkänts av misstag.

Anropssignaler

SSA noterar att PTS inte funnit något att anmärka på gällande tilldelning av anropssignaler.

Åtgärder i samband med tidigare tillsyn

PTS menar att det fortfarande efter tidigare åtgärder finns brister i SSA:s hantering av delegationen.

SSA har förtydligat instruktionen om hur prov ska poängsättas, vilket har dokumenterats i handboken för provförrättare och kommunicerats individuellt till samtliga provförrättare. Åtgärden har haft önskad effekt; varken i SSA:s interna kontroll eller i PTS tillsyn har vi efter åtgärdens införande kunnat hitta några exempel på felaktigheter av det slag som tidigare förekom.

En central kontroll har införts, där samtliga förrättade prov kontrollsummeras av SSA kansli innan certifikat utfärdas. Även denna åtgärd har haft önskad effekt. Vid den centrala kontrollen har ett mindre antal felsummerade prov upptäckts och korrigerats, vilket också har rapporterats till PTS. Med ett manuellt förfarande finns dock ingen absolut garanti för att inte något enda felsummerat prov slinker igenom.

Under 2019 har tre gånger så många stickprov av förrättade prov utförts som under 2018. Särskild vikt har lagts vid godkända prov där poängsumman legat nära gränsen för underkänt.

SSA har i december 2017 föreslagit att PTS kompletterar svarsformulären med rutor för poäng per delfråga och att högsta möjliga poäng per sida förtrycks på svarsformulären. Enligt SSA:s bedömning skulle detta underlätta för provförrättaren och minska risken för fel.

Samtidigt har SSA föreslagit att PTS särskilt markerar elsäkerhetsfrågorna på provblanketten, eftersom dessa har en särskild status.

Efter förnyad påstötning från SSA har PTS i juni 2019 svarat att man ännu inte infört den föreslagna ändringen av provblanketten då man försökt hitta en bättre lösning för att underlätta rättningen.

Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Box 45
SE-191 21 Sollentuna
Sweden

Visiting address:
Turebergs Allé 2
www.ssa.se

Phone: +46 8 585 702 73
hq@ssa.se

SSA har även föreslagit att ett system för provförrättning online införs. Så länge som rättning och poängberäkning utförs manuellt, kan misstag vid bedömningen aldrig helt elimineras. Ett onlinesystem med automatisk rättning och poängberäkning är enligt SSA:s bedömning den enda rimliga möjligheten att kunna nå bättre resultat än dagens 0,44 procent.

Åtgärder med anledning av denna underrättelse

Sådana fel som hittas vid efterkontroll återkopplas fortlöpande till provförrättarna. SSA har inte för avsikt att vidta några ytterligare åtgärder med anledning av underrättelsen.

Med vänlig hälsning

Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Anders Larsson

Ordförande

Föreningen Sveriges Sändareamatörer

Box 45
SE-191 21 Sollentuna
Sweden

Visiting address:
Turebergs Allé 2
www.ssa.se

Phone: +46 8 585 702 73

hq@ssa.se